

Labklājības ministrija

Sociālā uzņēmuma likums un no tā izrietošo MK noteikumu izstrāde

25.10.2017.

Labklājības ministrija

Ceļā uz sociālās uzņēmējdarbības ietvaru

- ❑ 30.10.2014. MK atbalstīja koncepciju "Par sociālās uzņēmējdarbības ieviešanas iespējām Latvijā".
- ❑ 12.05.2015. MK atbalstīja "Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādnes 2015.-2020. gadam".
- ❑ 2015.gada rudenī Saeimas darba grupā tika uzsākts darbs pie Sociālās uzņēmējdarbības likumprojekta.
- ❑ 2016.gadā uzsākts Labklājības ministrijas ESF projekts Nr. 9.1.1.3/15/I/001 „Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai”.

Labklājības ministrija

Sociālā uzņēmuma likums

Mērķis: veicināt sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanu un sekmēt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātību, radot labvēlīgu sociālās uzņēmējdarbības vidi

Izstrādātājs: Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas darba grupa

Virzība: 12.10.2017. pieņemts Saeimā trešajā galīgajā lasījumā

Spēkā stāšanās laiks: 01.04.2018.

Labklājības ministrija

Sociālais uzņēmums

- ❑ Sociālais uzņēmums - sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kurai saskaņā ar Sociālā uzņēmuma likumu ir piešķirts sociālā uzņēmuma statuss un kura veic labvēlīgu sociālo ietekmi radošu saimniecisko darbību (piemēram, sociālo pakalpojumu sniegšana, iekļaujošas pilsoniskās sabiedrības veidošana, izglītības veicināšana, atbalsts zinātnei, vides aizsardzība un saglabāšana, dzīvnieku aizsardzība vai kultūras daudzveidības saglabāšana).
- ❑ Sociālajam uzņēmumam ir pienākums ievērot Sociālā uzņēmuma likumā noteiktos darbības nosacījumus un ierobežojumus.
- ❑ Sociālam uzņēmumam ir tiesības saņemt Sociālo uzņēmumu likumā uzskatītos komercdarbības atbalsta veidus un atvieglojumus.

Labklājības ministrija

Sociālā uzņēmuma likuma deleģējums – MK noteikumu izstrāde

- ❑ Sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu noteikšana.
- ❑ Sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas, reģistrēšanas un uzraudzības kārtība.
- ❑ Sociālo uzņēmumu komisijas nolikums.
- ❑ Kārtība, kādā izvirza un iekļauj komisijas sastāvā biedrību un nodibinājumu pārstāvjus.
- ❑ Komercedarbības atbalsta piešķiršanas kārtība un nosacījumi.

Labklājības ministrija

Sociālās atstumtības riskam pakļautās mērķa grupas (izstrādes procesā)

- ❑ personas ar invaliditāti vai ar funkcionēšanas ierobežojumiem un viņu ģimenes locekļi;
- ❑ personas, kurām noteikta atbilstība trūcīgas ģimenes (personas) statusam;
- ❑ personas, kuras ir ieguvušas bezdarbnieka statusu, jo īpaši ilgstošie bezdarbnieki, bezdarbnieki ar invaliditāti, jaunieši vecumā no 15 līdz 29 gadiem, bezdarbnieki vecāki par 50 gadiem, bezdarbnieki ar nepietiekošām, zemām un darba tirgum neatbilstošām zināšanām un prasmēm;
- ❑ ģimenes, kuru aprūpē ir vismaz trīs bērni, to skaitā audžuģimenē ievietoti un aizbildnībā esoši bērni, un viena vecāka ģimenes ar apgādībā esošiem bērniem;
- ❑ personas, kuras pārstāv etnisko minoritāti romus;
- ❑ personas, kuras atbrīvotas no ieslodzījuma vietām;
- ❑ personas ar nepietiekošām, zemām un darba tirgum neatbilstošām zināšanām un prasmēm, jo īpaši personas, kuras vecākas par 45 gadiem, personas, kuras ieguvušas tikai pamata/zemāku izglītību vai vidējo vispārējo izglītību, vai kuru profesionālā izglītība iegūta pirms vairāk nekā 15 gadiem;
- ❑ personas ar alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vielu, azartspēļu vai datorspēļu atkarības problēmām un viņu ģimenes;
- ❑ personas bez noteiktas dzīvesvietas;
- ❑ cilvēktirdzniecības upuri;
- ❑ bēgļi un alternatīvo statusu ieguvušās personas;
- ❑ jaunieši vecumā no 15 līdz 29 gadiem, kas nav iesaistīti nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā, tai skaitā bērni pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās.

Labklājības ministrija

Sociālo uzņēmumu komisija (I)

- ❑ Komisija ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kura sniedz Labklājības ministrijai atzinumus par:
  - ✓ sabiedrības ar ierobežotu atbildību atbilstību sociālā uzņēmuma statusam;
  - ✓ reģistrēta sociālā uzņēmuma darbības atbilstību Sociālā uzņēmuma likumā noteiktajiem kritērijiem un MK noteiktajiem darbība rādītājiem.
- ❑ Komisiju izveido un tās darbību nodrošina Labklājības ministrija.
- ❑ Komisijas sastāvā ir 10 komisijas locekļu, no tiem:
  - ✓ piecus pilnvaro šo noteikumu šādas valsts iestādes
    - Labklājības ministrija;
    - Finanšu ministrija;
    - Ekonomikas ministrija;
    - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija;
    - Kultūras ministrija.
  - ✓ piecus izraugās atklātā konkursā no Latvijas Republikas Biedrību un nodibinājuma reģistrā reģistrēto biedrību un nodibinājumu izvirzītajiem kandidātiem.
- ❑ Komisijas priekšsēdētājs ir Labklājības ministrijas pārstāvis.

Labklājības ministrija

Sociālo uzņēmumu komisija (II)

- ❑ Konkursu uz komisijas locekļa amatu tiks izsludināts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un Labklājības ministrijas mājaslapā.
- ❑ Pieteikt kandidātu komisijas locekļa amatam būs tiesības tādai Latvijas Republikas Biedrību un nodibinājuma reģistrā reģistrētai biedrībai vai nodibinājumam, kas atbilst visiem šiem kritērijiem:
  - ✓ reģistrācija Latvijas Republikas Biedrību un nodibinājuma reģistrā veikta vismaz divus gadus pirms konkursa izsludināšanas;
  - ✓ visi gada pārskati ir iesniegti noteiktajā termiņā;
  - ✓ konkursa izsludināšanas dienā nav nodokļu parādu.
- ❑ Biedrība vai nodibinājums iekļaušanai komisijā drīkst pieteikt vienu kandidātu.
- ❑ Komisijas locekļi, kas nav valsts iestāžu pilnvarotas amatpersonas, par darbu komisijā saņem atlīdzību.
- ❑ Komisijas pilnvaru laiks ir divi gadi no dienas, kad Labklājības ministrija apstiprinājusi komisijas personālsastāvu.

Labklājības ministrija

Sociālā uzņēmuma statusa piešķiršana

- ❑ Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura vēlas iegūt sociālā uzņēmuma statusu, aizpilda iesnieguma veidlapu un iesniedz to Labklājības ministrijā.
- ❑ Labklājības ministrija patstāvīgi iegūst pārējo valsts pārvaldes rīcībā esošo informāciju, kas nepieciešama sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura vēlas iegūt sociālā uzņēmuma statusu, atbilstības sociālā uzņēmuma statusam izvērtēšanai un sociālā uzņēmuma darbības uzraudzības nodrošināšanai.
- ❑ Iesniegumu un papildus iegūto informāciju Labklājības ministrija nodod Sociālo uzņēmumu komisijai atzinuma sniegšanai.
- ❑ Sociālo uzņēmumu komisija sniedz motivētu atzinumu par pretendenta atbilstību sociālā uzņēmuma statusam.
- ❑ Lēmumu par sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanu vai lēmumu par atteikumu piešķirt sociālā uzņēmuma statusu pieņem Labklājības ministrijas pilnvarota amatpersona.

Labklājības ministrija

Sociālo uzņēmumu reģistrs

- ❑ Reģistrā uzkrāj informāciju par tām sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, kurām piešķirts, atņemts vai atcelts sociālā uzņēmuma statuss.
- ❑ Reģistru ved un savā tīmekļvietnē publicē Labklājības ministrija.
- ❑ Reģistrā iekļauj šādus datus par sabiedrību ar ierobežotu atbildību:
  - ✓ nosaukums;
  - ✓ reģistrācijas numurs;
  - ✓ juridiskā adrese;
  - ✓ kontaktinformācija;
  - ✓ darbības joma;
  - ✓ prioritārās mērķa grupas;
  - ✓ darbības vieta;
  - ✓ pieņemtie lēmumi: numurs, veids, pieņemšanas un spēkā stāšanās datums;
  - ✓ sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas, atņemšanas vai atcelšanas datums;
  - ✓ darbības pārskats (sākot ar tā gada darbības pārskatu, kurā piešķirts sociālā uzņēmuma statuss).
- ❑ Reģistrs ir publiski pieejams, izņemot datus, kuru pieejamība ierobežota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par komercnoslēpumu un datu aizsardzību.

Labklājības ministrija

Sociālo uzņēmumu uzraudzība

- ❑ Ministrija sadarbībā ar Sociālo uzņēmumu komisiju veic sociālā uzņēmuma darbības uzraudzību.
- ❑ Sociālais uzņēmums katru gadu, sākot ar nākamo gadu pēc sociālā uzņēmuma statusa piešķiršanas aizpilda *iepriekšējā gadā darbības pārskatu* un līdz 1.maijam iesniedz to ministrijā.
- ❑ Komisija, pamatojoties uz darbības pārskatu, kā arī citu tās rīcībā esošo informāciju, izvērtē sociālā uzņēmuma darbības atbilstību un sniedz Labklājības ministrijai motivētu atzinumu par registrēta sociālā uzņēmuma darbības atbilstību.
- ❑ Lēmumu par sociālā uzņēmuma statusa atņemšanu, ievērojot Sociālā uzņēmuma likumā noteikto, Labklājības ministrijas pilnvarota amatpersona pieņem, ja:
  - ✓ sociālais uzņēmums pēc ministrijas rakstveida brīdinājuma saņemšanas brīdinājumā noteiktajā termiņā nav iesniedzis darbības pārskatu;
  - ✓ ir saņemts komisijas atzinums ar ieteikumu atņemt sociālā uzņēmuma statusu;
  - ✓ ja sociālais uzņēmums pēc ministrijas rakstveida brīdinājuma saņemšanas brīdinājumā noteiktajā termiņā nav sniedzis informāciju vai novērsis tajā norādītos pārkāpumus.

Labklājības ministrija

Atbalsts sociālajam uzņēmumam

- ❑ Tiesības saņemt uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaides.
- ❑ Pašvaldības ir tiesīgas piešķirt sociālajam uzņēmumam nekustamā īpašuma nodokļa atlaides, ievērojot likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli" noteikto kārtību.
- ❑ Publiskas personas kustamo mantu var nodot bez atlīdzības sociālā uzņēmuma īpašumā, ievērojot Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā noteikto kārtību.
- ❑ Publiska persona, publiskas personas kapitālsabiedrība, kapitālsabiedrība, kurā publiskas personas daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, kā arī kapitālsabiedrība, kurā vienas vai vairāku publisku personu kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, ir tiesīga nodot tai piederošo mantu sociālajam uzņēmumam bezatlīdzības lietošanā, ievērojot Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumā noteikto kārtību.
- ❑ Sociālais uzņēmums statūtos noteikto mērķu sasniegšanai ir tiesīgs piesaistīt brīvprātīgā darba veicējus darbībām, kas nav saistītas ar uzņēmuma pārvaldi un grāmatvedību, kā arī uzņēmuma pamatuzdevumiem.

Labklājības ministrija

Paldies!

www.lm.gov.lv